Minister Zdrowia

ZPP.050.57.2025.AK
Warszawa, 20 sierpnia 2025

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego w dniu 4 lipca 2025 r., w sprawie objęcia substancji muscymol przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2025 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 598), uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Muscymol (5-(aminometylo)-3-hydroksyizoksazol) jest substancją psychoaktywną z grupy alkaloidów, pochodną izoksazolu. Muscymol jest selektywnym agonistą receptora GABA-A i wykazuje depresyjne działanie na ośrodkowy układ nerwowy. Muscymol jest uważany za główny czynnik wywołujący efekty psychotropowe po spożyciu muchomora czerwonego (Amanita muscaria). To psychotropowe działanie może mieć charakter uspokajający, odurzający i halucynogenny, wraz z reakcją somatyczną obejmującą nudności i wymioty. Już w jednym owocniku grzyba może znajdować się wystarczająca ilość alkaloidów, aby wywołać efekty psychoaktywne u dorosłego człowieka. W większości krajów sprzedaż muchomora czerwonego nie jest zakazana. W Holandii na mocy ustawy opiumowej zakazane jest uprawianie, przygotowywanie, przetwarzanie, sprzedawanie, dostarczanie, transportowanie, posiadanie grzybów, które naturalnie zawierają muscymol i kwas ibotenowy (w organizmie i/lub pod wpływem temperatury kwas ibotenowy ulega dekarboksylacji do muscymolu). Sprzedaż Amanita muscaria zakazana jest w stanie Luizjana (ale nie w całych Stanach Zjednoczonych), Tajlandii, Szwecji, Rosji, Ukrainie, Rumunii. W Australii zakazany jest sam muscymol.

Na podstawie dostępnych danych naukowych oraz raportów toksykologicznych, substancja ta została uznana za stwarzającą poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego. Najnowsze

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

publikacje dotyczące Amanita muscaria wskazują, że ze względu na wzrost zainteresowania spożywaniem muchomora czerwonego oraz możliwe konsekwencje, które mogą z tego wynikać, niezbędne było wprowadzenie odpowiednich regulacji uniemożliwiających swobodny handel tym grzybem i produktami z niego pozyskanymi. Zdecydowana większość publikacji naukowych dotyczy toksycznych i psychodelicznych efektów działania muscymolu oraz przypadków zatruć po spożyciu muscymolu i/lub muchomora czerwonego. W literaturze międzynarodowej znajdują się liczne case reporty hospitalizacji, ciężkich powikłań wielonarządowych oraz niekiedy zgonów po spożyciu produktów z tą substancją. Leczenie zatruć muscymolem ma charakter wyłącznie objawowy – nie istnieje swoista odtrutka. Z dostępnych danych wynika, że w Polsce również odnotowywano przypadki hospitalizacji po zatruciu produktami zawierającymi muscymol – do Głównego Inspektoratu Sanitarnego (GIS) zgłoszono cztery przypadki zatruć w 2023 r. i trzy przypadki w 2024 r.

Substancje muscymol oraz kwas ibotenowy zostały dodane do wykazu nowych substancji psychoaktywnych[1], po rekomendacji Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, zwanego dalej „Zespołem". Zgodnie z art. 18a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, Zespół jest organem opiniodawczo-doradczym ministra właściwego do spraw zdrowia w sprawach oceny potencjalnych zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi lub możliwości powodowania szkód społecznych, wynikających z używania substancji, co do których istnieje podejrzenie, że działają na ośrodkowy układ nerwowy. Przewodniczącym Zespołu jest Główny Inspektor Sanitarny. W odpowiedzi na informacje dot. pojawienia się w sprzedaży muchomora czerwonego, mając na uwadze potencjalne zagrożenie dla życia i zdrowia stwarzane przez substancje kwas ibotenowy i muscymol i/lub produkty je zawierające, z uwagi na zagrożenie dla zdrowia publicznego wynikające z rosnącej popularności zażywania zarówno muscymolu jak i produktów go zwierających w celach odurzających, Zespół jednogłośnie zarekomendował Minister Zdrowia wpisanie substancji kwas ibotenowy i muscymol do wykazu nowych substancji psychoaktywnych ww. rozporządzenia[2].

Odnosząc się do wskazanych w oświadczeniu potencjalnych zastosowań terapeutycznych muscymolu, GIS nie posiada informacji o żadnych badaniach klinicznych z użyciem muscymolu prowadzonych w Polsce. Z informacji posiadanych przez GIS wynika również,

[1] załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych.

[2] Uchwała nr 5/2024 Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych z dnia 7 listopada 2024 r. dostępna jest w Biuletynie Informacji Publicznej.

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

że żaden podmiot nie zwrócił się do Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych z wnioskiem o rejestrację produktu leczniczego zawierającego substancję muscymol.

Zgodnie z art. 40a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, przedsiębiorca może ubiegać się o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzenia do obrotu nowej substancji psychoaktywnej. Zezwolenia takie są wydawane przez Prezes Biura ds. Substancji Chemicznych na wniosek przedsiębiorcy. Tryb ten jest przewidziany dla wszystkich substancji klasyfikowanych jako nowe substancje psychoaktywne w ww. rozporządzeniu Ministra Zdrowia, w tym muscymolu.

Mając na uwadze powyższe uprzejmie informuję, że nie przewiduje się zmiany ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w celu wprowadzania dodatkowych wyjątków dotyczących muscymolu.

Ponadto w odniesieniu do jednostek zajmujących się działalnością badawczą ustawodawca przewidział działania mające ułatwić aktywność na polu naukowym. Art. 40a ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii stanowi, że przedsiębiorca posiadający status centrum badawczo-rozwojowego, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej prowadzący badania naukowe lub prace rozwojowe korzystający, na podstawie umowy cywilnoprawnej z nieruchomości lub ruchomości: jednostki naukowej lub ośrodka innowacji akredytowanego przez ministra właściwego do spraw gospodarki, służących prowadzeniu tych badań lub prac – może rozpocząć prowadzenie działalności, o której mowa w ust. 1, w dniu następującym po dniu złożenia wniosku o wydanie zezwolenia.

Proces legislacyjny rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2025 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych został przeprowadzony zgodnie z obowiązującymi przepisami i jest w całości dostępny w Rządowym Centrum Legislacji (numer z wykazu: MZ1718). Uprzejmie informuję, że w toku konsultacji publicznych i opiniowania nie zgłoszono żadnych uwag w zakresie, którego dotyczy oświadczenie Pana Senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Marek Kos
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa